

Rezultatele prezentate în acest buletin se bazează pe interpretarea răspunsurilor la Chestionarul GEA de Conjunctură Economică nr. 4/2005, aplicat pe un eșantion reprezentativ de 170 de firme din industrie. Variațiile în structura respondenților după sectorul de activitate, numărul de angajați și cifra de afaceri au fost neesențiale față de buletinele precedente (vezi nota metodologică).

Chestionarul a fost administrat în perioada 17 octombrie - 1 noiembrie 2005. Această perioadă nu a inclus momentul ruperii acordului FMI, deci așteptările firmelor nu au fost influențate de acest eveniment.

Buletinul a fost realizat de o echipă GEA formată din Liviu Voinea și Laura Simionescu. Mulțumim domnilor Daniel Dăianu și Florin Cîțu pentru comentarii și sugestii. Mulțumim colegilor Dragoș Pîslaru, Iulia Șerb, Diana Spiridon, Silvia Toma, Anca Rusu, pentru sprijin logistic.

Buletinul GEA nr. 4 / 2005 a fost finanțat din surse proprii.

INDICELE GEA DE ÎNCREDERE INDUSTRIALĂ

$$\text{Indicele GEA} = (P+C-S) / 3$$

unde **P** reprezintă așteptările privind volumul producției, **C** reprezintă nivelul actual al comenzilor și **S** reprezintă nivelul actual al stocurilor. **P**, **C** și **S** se calculează ca sold conjunctural (diferența dintre răspunsurile pozitive și negative) împărțit la numărul total de firme respondente. Este o metodologie standard recomandată de OECD și folosită de Eurostat.

Contribuția GEA constă în aplicarea ei pe un eșantion reprezentativ de firme din industrie și mai ales în anunțarea publică a rezultatelor și interpretarea acestora, o dată pe trimestru.

Cifrele atașate acestui indice trebuie privite indicativ, fiind rezultatul unui sondaj. Indicele GEA nu este o dată statistică, ci o sursă de informație cu privire la încrederea managerilor în evoluția industriei românești.

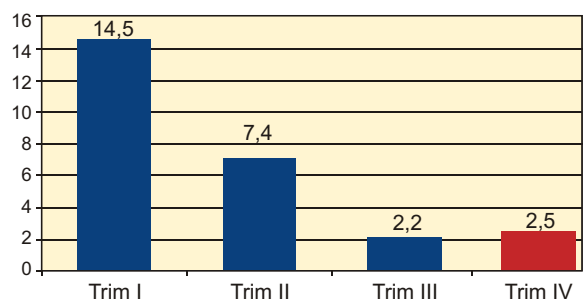
Indicele GEA de Încredere Industrială Trimestrul IV 2005 = 2,47
(pe o scală de la -100 la +100)

Practic, față de trimestrul III, se înregistrează o stagnare a încrederii industriale (creșterea este marginală, de

0,27 puncte). Față de începutul anului, indicele se menține la o valoare scăzută.

Totuși, **indicele GEA și-a oprit scăderea din precedentele două trimestre**, și continuă să înregistreze un nivel peste 0, ceea ce arată că pe ansamblul economiei perspectivele rămân moderat pozitive. **De asemenea, stoparea aprecierii leului** începută în luna octombrie ar putea da unele motive de optimism pentru exportatori.

Indicele GEA de încredere industrială

Remarcăm faptul că în UE, potrivit Eurostat, indicele de încredere industrială a început să crească din luna iulie, de la -8, până la -5 în luna octombrie.

Tendința de ameliorare este prezentă și la

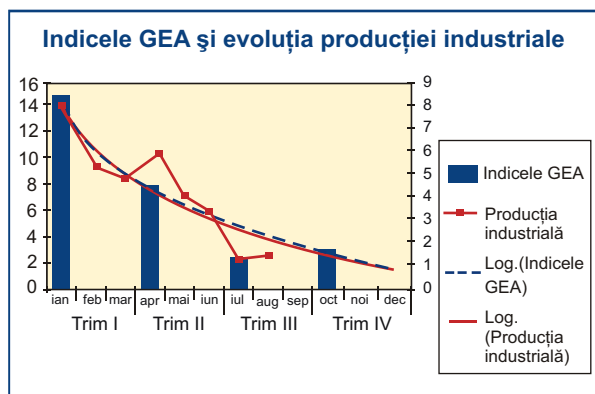
noi, dar într-o măsură mult mai mică.

Pe de altă parte, indicele este încă pozitiv în România, fapt care în UE nu s-a mai întâmplat în ultimii cinci ani. Aceasta reflectă atât diferența de palier de dezvoltare, cât și diferența de așteptări între mediul economic european și cel românesc, precum și faptul că mai avem mult până la convergența reală cu UE.

Suntem la al patrulea indice trimestrial, și începând cu buletinul precedent am început să facem observații privind gradul de concordanță dintre indicele GEA și evoluția producției industriale.

Sigur că indicele GEA este mai complex, întrucât include și comenzile și stocurile, dar un indice de încredere (care este o formă de estimare) corect calculat ar trebui să fie, măcar la nivel de tendință, confirmat de datele statistice agregate ex-post.

Cea mai apropiată aproximare pentru aceste date statistice este producția industrială.

Notă: datele pentru producția industrială reprezintă variații cumulate de la începutul anului, comparativ cu perioada similară a anului trecut.

Indicele GEA arată un grad ridicat de concordanță cu evoluția producției industriale, și implicit o capacitate bună de predicție a evoluției acesteia. Astfel, trendul indicelui GEA de încredere industrială practic se suprapune cu trendul producției industriale (conform datelor oficiale publicate de INS și BNR).

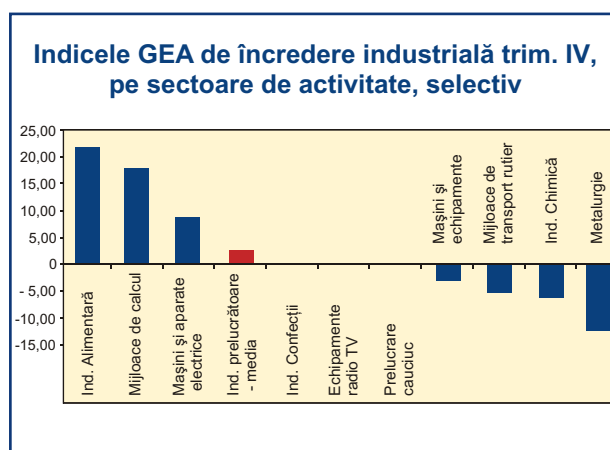
În ceea ce privește evoluția pe sectoare,

observăm că industria alimentară - probabil și pe fondul așteptării Sărbătorilor de Iarnă - este cea mai optimistă, în urcare față de trimestrul trecut.

Industria de mijloace de calcul și cea de mașini și aparate electrice rămân de asemenea peste media industriei prelucrătoare.

Mai multe sectoare sunt însă prudente (indice 0) sau chiar pesimiste (indice negativ) privind evoluțiile din trimestrul IV. Dacă pentru industria chimică sau de transport rutier nu este o noutate (situația repetându-se în buletinele precedente), surprind așteptările negative din industria metalurgică și din cea de mașini și echipamente.

O explicație ar putea fi așteptările privind creșterea în continuare a prețurilor la energie electrică și gaze, cele două industrii menționate fiind energo-intensive.

NIVELUL COMENZILOR

Se înregistrează o ușoară creștere privind nivelul comenzilor. Astfel, pe ansamblul industriei prelucrătoare, comenzile ajung pentru 3,8 luni de producție - față de 3,6 luni în trimestrul III. Îmbunătățirea situației comenzilor este susținută și în analiza de conjunctură pe perioada octombrie-decembrie a INS.

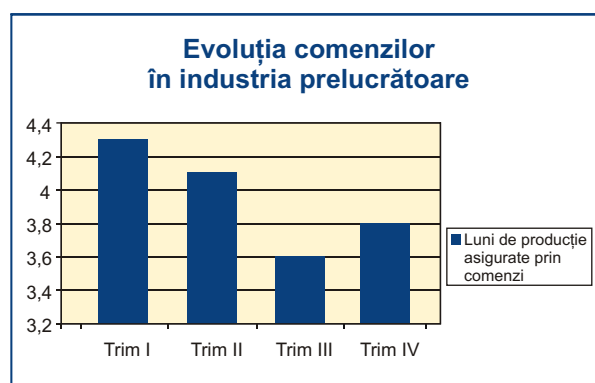
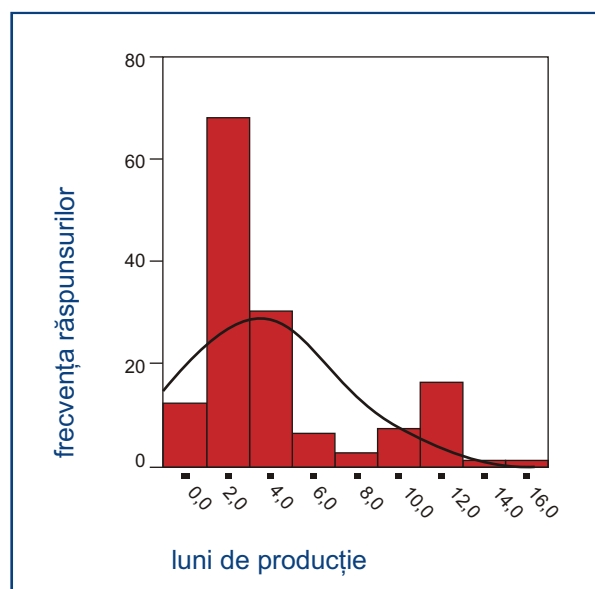
Tot o evoluție favorabilă este faptul că s-a redus ponderea firmelor ale căror comenzi ajung pentru maxim o lună de producție, de

la 38,6% în trimestrul III, la 32,2% în trimestrul IV.

Ponderea firmelor pentru care comenzile acoperă 12 luni de producție a rămas aceeași, 9,4%.

Deviația standard a rămas și ea aceeași de la buletinul precedent, și anume, 3,8.

Acoperirea producției prin comenzi, în număr de luni

PREȚURILE PRODUCȚIEI INDUSTRIALE

Prețurile producției industriale, variație trimestrială

	Trim I	Trim II	Trim III	Trim IV
Previțiunea GEA	0 - 1%	3 - 5%	0 - 1%	1 - 3%
Realizat	1,8%	3,5%	2,2 %	

Așteptările reflectate de răspunsurile la chestionarul GEA s-au îndeplinit până acum, cu mențiunea că unele creșteri de prețuri amânate în trimestrul II s-au evidențiat până la urmă în trimestrul III.

Pentru trimestrul IV, deși peste o treime din respondenți se așteaptă la stagnarea prețurilor, media pe ansamblul industriei arată o creștere moderată, de 1 - 3%.

PROFITUL

	Sold conjunctural
Trimestrul III față de trimestrul II	- 4,7%
Trimestrul IV față de trimestrul III	+9,7%

Se observă că pe trimestrul III mai multe firme au înregistrat pierderi, ponderea lor depășind-o cu aproape 5% pe a firmelor care au înregistrat profit.

Totuși, soldul conjunctural negativ este mai mic decât la buletinele precedente.

Pentru trimestrul IV, așteptările de profit rămân pozitive, ca și în buletinele precedente, dar soldul acestora s-a redus substanțial (de la 17% în trimestrul III) la mai puțin de 10%.

Această reducere demonstrează probabil o tendință către realism a managerilor intervievați, întrucât aceștia s-au confruntat deja în trimestrele precedente cu așteptări neîmplinite privind profitul.

De notat totuși că în Buletinul BNR de Conjunctură Economică nr.10/2005 soldul conjunctural este tot 17%.

Cât privește cifra de afaceri, pentru trimestrul III soldul a fost ușor pozitiv, iar pentru trimestrul IV soldul pozitiv este de 20%.

De remarcat corelația dintre așteptările privind profitul și așteptările privind cifra de afaceri, care este foarte puternică (semnificativă la un nivel de 1%).

88% dintre cei care se așteaptă la profit în trimestrul IV se așteaptă și la creșterea cifrei de afaceri.

Aceasta ar putea însemna dominanța economiei de scală, pe de o parte, dar și simpla reflectare a creșterii prețurilor producției industriale, pe de altă parte.

NUMĂRUL ANGAJAȚILOR

45% dintre firmele respondente au declarat o scădere a numărului angajaților în trimestrul III 2005.

Soldul conjunctural a fost -20,2%, aproape de soldul conjunctural estimat de -27% (conform Buletinului III).

Tendința de reducere a numărului de

angajați din industria prelucrătoare se menține și în trimestrul IV, dar cu o intensitate mai scăzută (sold conjunctural -15,4%).

Trendul descendent este confirmat și în ultimele buletine de conjunctură ale INS și BNR.

NOTĂ METODOLOGICĂ

Eșantionul folosit păstrează aceleași caracteristici ca în trimestrele precedente.

Peste 80% dintre respondenți au răspuns la cel puțin unul din precedentele două chestionare de conjunctură.

Principalele industrii din eșantion sunt în continuare mașini și echipamente, mașini și aparate electrice, confecții, industria chimică și industria alimentară.

Structura firmelor respondente, după cifra de afaceri și număr de angajați, a suferit modificări nesemnificative.

Firmele respondente, după cifra de afaceri, % în total

	Trimestrul I	Trimestrul II	Trimestrul III	Trimestrul IV
Sub 1.000.000 €	22,3	21,2	21,4	19,5
Între 1 și 10 milioane €	47,1	51,8	50,7	52,3
Între 10 și 50 milioane €	22,4	21,2	22,1	24,2
Peste 50 milioane €	8,2	5,8	5,8	4,0

Firmele respondente, după numărul de angajați, % în total

	Trimestrul I	Trimestrul II	Trimestrul III	Trimestrul IV
Sub 49 angajați	15,3	14,1	15,7	12,8
Între 50 și 249 angajați	27,6	31,2	32,1	34,2
Peste 250 angajați	57,1	54,7	52,2	53,0

GRUPUL DE ECONOMIE APLICATĂ (GEA)

Persoane de contact: Dragoș Pîslaru (Director Executiv) și Liviu Voinea (Director de Cercetare)

Adresa: Str. Andrei Mureșanu Nr. 33, Sector 1, București, 011842 România

Tel.: +40 31 405 4775; +40 31 405 4776; +40 31 405 4777; Fax: +40 31 405 4778 (linii RDS)

E-mail: office@gea.org.ro Web: www.gea.org.ro